

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת אליהו רביבו

פ/25/2299

הצעת חוק מאבק בארגוני פשיעה (תיקון – הרחבת הנסיבה המחמירה לזיקה לארגון פשיעה),

התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 3 בחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג–2003¹, בסעיף 3, אחרי "במסגרת פעילות של ארגון פשיעה" יבוא "או בזיקה לארגון פשיעה" ובסופו יבוא "לעניין זה, "בזיקה לארגון פשיעה" – לרבות מי שמציג עצמו בקשר לעבירה כמי שיש זיקה בינו ובין ארגון פשיעה".

דברי הסבר

תיקון סעיף 3 לחוק נועד להרחיב את הנסיבה המחמירה לעונש, לגבי עבירות המבוצעות במסגרת פעילות של ארגון פשיעה. כיום, קובע סעיף 3 לחוק כי ביצוע עבירה במסגרת פעילות של ארגון פשיעה מהווה תנאי להכפלת העונש בגין העבירה המקורית. תכלית ההחמרה לבטא את "החומרה היתרה שבביצוע עבירות במסגרת מאורגנת, המגבירה את הסיכון לציבור ולהמשך הפעילות העבריינית" (מתוך דברי ההסבר של הצעת חוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ב–2002). הנסיבה המחמירה חלה לא רק במצבים בהם מי שביצע את העבירה הוא חבר בארגון פשיעה. כך למשל במצב בו עברין אשר אינו חלק מארגון פשיעה שיתף עמו פעולה לצורך ביצוע עבירות לטובתו (ראו ע"פ 6368/09 מתן זקן נ' מדינת ישראל (12.7.2010)). או במצב בו אדם שכר את שירותיו של ארגון הפשיעה לצורך ביצוע עבירות והיה שותף לביצוע אותן עבירות (ראו ע"פ 6752/09 דוד בן חיון נ' מדינת ישראל (10.6.2010)).

עם זאת התיבה "במסגרת פעילות של ארגון פשיעה" יושמה בעיקר במצבים בהם העבירה נעשתה כחלק מהפעילות השוטפת של ארגון פשיעה, למשל במצבים של חיסול חשבונות, או במצבים בהם העבירה נושאת תועלת כלכלית לארגון.

הניסיון לימד כי לעיתים עבירות מבוצעות בזיקה לארגון פשיעה ולא כחלק מפעילותו השוטפת של ארגון הפשיעה. כך למשל במצבים בהם אדם הפעיל בארגון הפשיעה משתמש בשם הארגון על מנת להטיל מורא ולסחוט בעלי עסקים לטובת דמי חסות (פרוטקשן), וקיים קושי להוכיח כי עבירת הסחיטה נעשתה במסגרת פעילות ארגון הפשיעה – אם משום שהסחיטה התבצעה לתועלתו האישית או משום שיש קושי להוכיח כי התשלומים שהתקבלו משמשים את ארגון הפשיעה. בשני המקרים המתוארים קיימת הצדקה

¹ ס"ח התשס"ג עמ' 502.

לקביעת נסיבה מחמירה משום המסוכנות היתרה הגלומה בשימוש בשם ארגון הפשיעה על ידי מי שיש לו זיקה לארגון זה (ולא למשל, על ידי מי שאינו קשור כלל לארגון אך מנסה להשתמש בשם הארגון על מנת להשיג טובות הנאה). ההגדרה של "זיקה לארגון פשיעה", נותנת ביטוי לקשר של עובר העבירה לארגון ולממד האיום הנלווה בביצוע עבירות "בשם" ארגון פשיעה בנסיבות אלה, מבלי להידרש לצורך בהוכחת קרבת העבירה לליבת פעילות ארגון הפשיעה.

ארגון הפשיעה יוצר פלטפורמה רחבה לביצוע עבירות, חלקן נועד לתחזק את פעילותו השוטפת וחלקן מתבצע על ידי גורמים המזוהים עם הארגון ופועלים בשמו במעגלים רחבים יותר. מצבים של ביצוע עבירות כאשר ישנו קשר לארגון מסכנים את הציבור ומקיימים את הרציונליים של החמרת הענישה, כפי שהובאה בפסיקה לעיל.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת יואב גלנט (פ/4016/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת גדעון סער (פ/1759/25).

הצעת החוק זהה לפ/1759/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ו בשבט התשפ"ג (06.02.2023)